

her i Landet. De ville have noget mere end den rene og bare Kundskabsmeddelelse. Derfor glæder det mig, at vi have den Skolefrihed, som vi have, og jeg glæder mig over, at den Dag vil være fjern — jeg haaber, den aldrig skal naaes —, da Socialdemokraterne faa deres Ideal gennemført om den tvungne offentlige Skole, hvorhen alle skulle være piskede til at sende deres Børn under Lovens Tvang.

Fra socialdemokratisk Side har man bebrejdet mig og andre, at vi her under denne Sag have berørt Spørgsmaalet om den fri Skole og om privat Undervisning i det hele taget. Jeg synes tværtimod, her er netop Stedet til at tale om den Sag. Hver Gang der er Tale om at paalægge Befolkningen Byrder til Fordel for det offentlige Skolevæsen, er dette Stedet til at paatale Forældrenes Krav og Ret efter Loven og at gøre, hvad vi kunne, for at gøre det muligt, at enhver kan faa sin aandelige Trang tilfredsstillet, at enhver saa vidt muligt har Midler i Hænde til at faa sine Børn underviste paa den Maade, der stemmer med hans Overbevisning om, i hvilken Retning Undervisningen bør gaa. Jeg mener derfor, at det netop er det rette Sted til at tale om den Ting, og var det det rette Sted til at tale om den Sag i 1899 og i 1904, forekommer det mig at være lige saa berettiget her at tale om denne Sag nu, som det var tidligere.

Den ærede Ordfører for Flertallet (Jensen-Knudstrup) rettede en mild Bebrejdelse mod mig, fordi jeg havde taget dette Spørgsmaal saa stærkt frem, men det ærede Medlem har jo selv slaet paa den samme Streng, og det takker jeg ham for og er glad over, at vi i saa Henseende staa hinanden saa temmelig nær, og jeg haaber, at det skal lykkes os ved fælles Bestræbelser at opnaa dette, at heller ikke denne Sag gaar fra dette Ting, uden at der stilles større Midler end hidtil til Raadighed for det private Skolevæsen. Enhver der overhovedet vil Aandsfrihed her i Landet, vil komme til at tage Standpunkt paa den Side, jeg staar i denne Sag, og den, der ikke bryder sig om aandelig Frihed, han følger den socialdemokratiske Tankegang, at det skal være ens, alle skulle stilles under lige Vilkaar.

Jeg ser jo meget vel, at det er i Lighedens Navn, man kræver dette. Men den Lighed, som slaar Friheden ihjel, er jeg ikke nogen Ven af. Jeg er en Frihedsmand, og jeg ønsker ikke, at Friheden skal berøves nogen Del af vort Samfund i et

saa stort og vigtigt Samfundsanliggende, som alt, hvad der vedrører den opvoksende Slægts Opdragelse og Undervisning, er.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds berørte endvidere min Omtale af Bidraget til Københavns Kommune og mindede mig om, at jeg stod som en Modstander af Forslaget om at bevilge en Sum til Københavns Skolevæsen ogsaa i 1899, da vi forhandlede det Forslag, der blev til Lov af 24. Marts 1899, og det vedkender jeg mig. Jeg var den Gang en Modstander af, at Københavns Kommune fik et saa stort Beløb af Statskassen paa et Tidspunkt, da vi stode overfor en Forhandling, der kun angik Landets Skolevæsen udenfor København. Det ærede Medlem tillagde mig Motiver fra den Gang, som jeg maa fralægge mig, det er noget, der spiller i det ærede Medlems Fantasi. Det ærede Medlem sagde, at jeg den Gang brugte et Argument, der gik ud paa, at man godt kunde henvise de københavnske Børn til Universitetet, til polyteknisk Læreanstalt osv. Nej, noget saadant Galimatias har jeg selvfølgelig aldrig sagt, og naar det ærede Medlem vil citere, hvad jeg har sagt, synes jeg, han skal holde sig til Sandheden og ikke lade sin Fantasi faa saa vildt Løb. Hvad jeg sagde angaaende Universitetet og polyteknisk Læreanstalt under de Forhandlinger, der bleve førte i 1898—99, var dette, at Københavns Kommune og Københavns Indbyggere ere jo i mange Maader favoriserede af Staten, og selv om København ikke fik det Bidrag, som der altsaa den Gang var Tale om, havde Københavns Kommune saa mange Fordele af Staten, idet f. Eks. københavnske Borgere, der ville have deres Børn til at studere ved Universitetet eller paa polyteknisk Læreanstalt, have den store Fordel, at disse Anstalter ligge her i Byen. Hvad koster det ikke Folk ude i Provinserne, der ville have deres Børn underviste ved Universitetet eller polyteknisk Læreanstalt, at de skulle sende dem herind og i dyre Domme holde dem herinde. Københavnerne have sandelig saa store Fordele, Staten hjemler dem saa mange Bekvemmeligheder under mange forskellige Former, at de ingen Grund have til at beklage sig og langt mindre Grund til at misunde det øvrige Land, at det fik Skolevæsenet indrettet paa en fyldigere og bedre Maade, end det var tidligere. Det var det, jeg sagde den Gang, vi forhandlede den Sag. Men at henvise Børnene i København til at søge Universitetet og polyteknisk Læreanstalt, noget saa galt kunde det selvfølgelig